

Informatienotitie: kennisnemen van redenen toename juridische producten

---

Inleiding.

Tijdens het AB overleg van 27 november 2023 zijn er vragen gesteld over de redenen van de toename van het aantal juridische producten.

In 2022 heeft het team Juridische Zaken 1067 producten geleverd in 27.120 uur (106% van het werkprogramma). In 2023 heeft het team 1393 producten geleverd in 32.922 uur (124% van het werkprogramma). Dit is een forse toename.

Toelichting.

Het team Juridische Zaken werkt vraag gestuurd. Dit betekent dat zij nauwelijks tot niet kunnen sturen op de aantallen producten die geleverd moeten worden. Wij zien de laatste jaren een toename van het aantal verzoeken om handhaving, Woo-verzoeken (voorheen Wob-verzoeken) en bezwaar- en beroepszaken. Wij denken dat dit een direct gevolg is van de verharding van de maatschappij. Het is een landelijke tendens dat mensen minder begrip, geduld, compassie enz. hebben voor elkaar. Daarnaast hebben de toelagenaffaire en het Gronings gasdossier bijgedragen aan het wantrouwen richting overheidsinstanties. Waar tot een aantal jaar geleden een burger vaak direct zijn gedrag en handelen wijzigde nadat er een overtreding was geconstateerd, grijpt men nu alle juridische procedures aan die mogelijk zijn.

Oplossingen.

Zaken prioriteren? Helaas is dit niet mogelijk. Wij hebben een wettelijke taak (verplichting) om verzoeken om handhaving, Woo-verzoeken en een ingediend bezwaar of beroep te behandelen.

Informeel oplossen? Wij hebben de werkafspraken dat wij altijd in eerste instantie proberen de zaak informeel op te lossen. Dit doen wij door contact op te nemen met de verzoeker om handhaving, de overtreder, bezwaarmaker etc.. Het lukt helaas lang niet altijd om de zaak informeel op te lossen. Wij horen regelmatig de volgende uitspraak; "de fase van praten met elkaar zijn wij allang gepasseerd". Er gaat vaak al een jarenlange ruzie aan vooraf voordat er een verzoek om handhaving wordt ingediend. Het is spijtig dat wij dan feitelijk worden ingezet bij een burenruzie.

Versterkte samenwerking?

Wat zou kunnen helpen is meer investeren in de verbetering van de samenwerking tussen opdrachtgevers en ODR. Elkaar eerder betrekken, meer informatie delen en samen op trekken in een dossier kan wellicht voorkomen dat er een langlopend juridisch proces ontstaat.

Verbetering kwaliteit beleid?

De verbetering van het (gemeentelijke) beleid en het maken van meer eenduidige, heldere beleidsdoelstellingen kan helpen om meer duidelijkheid te geven aan initiatiefnemers, bezwaarmakers en verzoekers om handhaving. Meer duidelijkheid leidt tot minder ruimte voor interpretatie/discussie en zo tot minder bezwaar of juridische processen.

Nieuwe wetgeving.

Omgevingswet. De Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden kan wellicht ten aanzien van bezwaren op verleende omgevingsvergunningen bijdragen aan een vermindering van het aantal bezwaren. Door in het voortraject bij een aanvraag de participatie van omwonenden goed op te pakken, kan dat leiden tot meer begrip en het gevoel dat men is meegenomen in het proces en mogelijke bezwaren in het voortraject al worden weggenomen. Of dit in de praktijk gaat werken zullen we moeten afwachten. Een nadeel van de Omgevingswet is dat er bij het opstellen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan een zekere beleidsvrijheid kan worden opgenomen

ten aanzien van de bouw- en gebruiksregels hierdoor kan juist meer onduidelijkheid gaan ontstaan over wat wel of niet mag.

Wet kwaliteitsborging bouwen. Wij achten het aannemelijk dat met de inwerkingtreding van de Wkb het aantal klachten en verzoeken om handhaving nog verder zal toenemen. Immers, omdat bouwwerken binnen gevolgklasse 0 vergunningsvrij worden, is de kans reëel dat er meer disputen ontstaan tussen betrokkenen, waarbij het bevoegd gezag als bemiddelaar moet optreden. Het inschakelen van de kwaliteitswaarborger binnen de Wkb zal er mogelijk toe leiden dat de bouwkosten zullen toenemen. Het is aannemelijk om te veronderstellen dat ten gevolge hiervan meer initiatiefnemers ervoor zullen kiezen om zonder vergunning te bouwen. Hierdoor zal er meer handhaving moeten plaatsvinden.

Conclusie.

Wij kunnen weinig invloed uitoefenen op de aantallen producten die geleverd moeten worden binnen het team Juridische Zaken. De verwachting is dat de komende jaren eerder meer producten geleverd moeten gaan worden dan dat er een vermindering zal optreden.